

V. Akademiske Grader.

1. Dispensation med Hensyn til Erhvervelse af Doktorgraden.

Ved kgl. Resol. af 21. Decbr. 1911 blev det tilladt Lærer ved de københavnske Kommuneskoler Cand. mag. *R. H. Pedersen* at disputere for den filosofiske Doktorgrad, uagtet han havde Hovedkarakteren Haud illaudabilis til Skoleembedseksamen. Det filosofiske Fakultet havde i Skrivelse af 28. Novbr. anbefalet Cand. Pedersens Andragende, idet det forment, at de af ham tidligere offentliggjorte videnskabelige Afhandlinger afgav tilstrækkelig Grund til den ansøgte Dispensation.

I Anledning af et Andragende fra Cand. med. *N. N.* om Tilladelse til at forelægge det lægevidenskabelige Fakultet en Afhandling for den medicinske Doktorgrad, uagtet han ikke havde 1ste Karakter til sin Embedseksamen, tilkendegav Ministeriet 23. Jan. 1912 — efter gennem Konsistorium at have indhentet en Erklæring fra det lægevidenskabelige Fakultet — Ansøgeren, at det ansøgte ikke vilde kunne bevilges. Fakultetet havde sin Erklæring af 19. Decbr. 1911 udtalt, at det ikke kunde anbefale, at Andragendet blev bevilget.

Ved kgl. Resol. af 24. April 1912 blev det tilladt Cand. pharm. *E. Høst Madsen* at disputere for den filosofiske Doktorgrad, uagtet han ikke havde taget nogen Embedseksamen eller Magisterkonferens. Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet havde i Skrivelse af 6. Marts anbefalet Cand. Høst Madsens Andragende, idet det forment, at han, der var Student og havde bestaaet den filosofiske Prøve samt efter at have taget farmaceutisk Kandidateksamen havde fortsat sine Studier under længere Ophold i Udlandet, ved de af ham tidligere offentliggjorte videnskabelige Arbejder havde godtgjort saadanne Evner for videnskabelig Virksomhed, at de var tilstrækkelig Grund til den ansøgte Dispensation.

2. Promotioner i 1911—12.

I Aaret 1911—12 har 18 ordinære Promotioner fundet Sted, idet der er tildelt 1 den teologiske Licentiatgrad, 6 den medicinske og 11 den filosofiske Doktorgrad.

Mag. art. *Gudmundur Finnbogason* (Magisterkonferens i Filosofi 17. April 1901) forsvarede den 26. Septbr. 1911 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Den sympatiske Forstaaelse«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. K. Kroman og Dr. Alfr. Lehmann af Tilhørerne Professor Dr. H. Høffding. Graden meddelt den 9. Oktbr. 1911.

Cand. phil. *Martin Cecilus August Brinkmann* (Den filosofiske Prøve i Sommeren 1899; se Aarbog 1909—10 S. 1023—24) forsvarede den 17. Oktbr. 1911 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Bidrag til Kundskaben om Drøvtyggenes Hudkirtelorganer«. Paa Embeds Vegne opponerede Professor, Dr. H. F. E. Jungersen og Docent R. H. Stamm, af Tilhørerne Professor ved Landbohøjskolen, Dr. med. Simon Paulli. Graden meddelt den 28. Oktbr. 1911.

Cand. med. & chir. *Tage Iversen* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Januar 1905) forsvarede den 26. Oktbr. 1911 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Om den medicinske Virkning af de forskellige

grad skrevne Afhandling: »Studier over glandulæ parathyreoidæ, særlig deres Forhold ved strumæ og morbus Basedowii«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. C. J. Salomonsen og Dr. V. Schaldemose, af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 20. Novbr. 1911.

Provst *Peder Johannes Viltoft*, f. *Jensen* (Teologisk Embedseksamen den 21. Juni 1889) forsvarede den 27. Oktbr. 1911 sin for den teologiske Licentiatgrad skrevne Afhandling: »Forsoningslæren. En Fremstilling af dens Historie tillige med et Bidrag til dens skriftmæssige Udformning«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne O. V. Ammundsen og Lic. J. P. Bang; af Tilhørerne Lic. A. Th. Jørgensen, Docent Oskar Andersen og Pastor Homme fra Christianssand. Graden meddelt den 7. Novbr. 1911.

Mag. art. *Ágúst Hákonarson Bjarnason* (Magisterkonferens i Filosofi den 13. April 1901) forsvarede den 30. Oktbr. 1911 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Jean-Marie Guyau, en Fremstilling og en Kritik af hans Filosofi«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. H. Høffding og Dr. Cl. Wilkens; af Tilhørerne Professor, Lic. theol. J. P. Bang. Graden meddelt den 8. Novbr. 1911.

Cand. med. & chir. *Ove Peter Fauerholdt Wulff* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Januar—Febr. 1908) forsvarede den 7. Novbr. 1911 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Studier over Fagocytose, Opsonin og Vaccinebehandling ved Urinvejsinfektioner«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. C. J. Salomonsen og Dr. Thorkild Rovsing; af Tilhørerne Dr. med. R. Kjer-Petersen. Graden meddelt den 30. Novbr. 1911.

Mag. scient. *Ove Vilhelm Paulsen* (Magisterkonferens i Naturhistorie den 18. Novbr. 1897) forsvarede den 14. Decbr. 1911 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Træk af Vegetationen i Transkaspens Lavland«. Paa Embeds Vegne opponerede Professor, Dr. Eug. Warming og Docent C. Raunkjær (i Henhold til Ministeriets Bemyndigelse af 27. Oktbr. 1911); af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 30. Decbr. 1911.

Cand. med. & chir. *Valdemar Knudsen* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Juni 1887) forsvarede den 18. Januar 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Den gamle hellenske Lægekunst«. Paa Embeds Vegne opponerede Professor, Dr. J. L. Heiberg og Docent, Dr. med. Vilhelm Maar (i Henhold til Ministeriets Bemyndigelse af 10. Januar 1912); af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 10. Febr. 1912.

Cand. med. & chir. *Jonas Collin* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Januar—Febr. 1901) forsvarede den 2. Febr. 1912 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Om Behandling af Armbrud«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. Oscar Bloch og Dr. V. Schaldemose; af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 21. Febr. 1912.

Reservekirurg ved Rigshospitalet, Cand. med. & chir. *Johannes Ipsen* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Januar—Febr. 1903) forsvarede den 22. Febr. 1912 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Studier over ondartede Nyresvulster hos Voksne — særlig Nyrecarcinomerne og Pelviscarcinomerne«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. Thorkild Rovsing og Dr. J. Fibiger; af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 26. Marts 1912.

Cand. mag. *Johan Nicolaus Gehrke* (Skoleembedseksamen i Matematik

Juni 1902) forsvarede den 7. Marts 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Om vertikale Varmestrømme i Havet — Grundtrækkene af Blandingsprocessernes Teori«. Paa Embeds Vegne opponerede Professor, Dr. C. Christiansen og Docent Martin Knudsen; af Tilhørerne Mag. scient. V. H. Ryd, Cand. mag. J. N. Nielsen og Mag. scient. D. la Cour. Graden meddelt den 25. Marts 1912.

Cand. med. & chir. *Niels Christian Borberg* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Juni 1905) forsvarede den 14. Marts 1912 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Bidrag til Binyrens Fysiologi og Patologi. I. Det krom-affine Vævs indre Sekretion«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. C. J. Salomonsen og Dr. V. Henriques; af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 12. April 1912.

Cand. med. & chir. *Johanne Ostenfeldt Christiansen* (Lægevidenskabelig Embedseksamen Juni 1907) forsvarede den 28. Marts 1912 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Bestemmelse af fri og bunden Saltsyre i Maveindholdet«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. Knud Faber og Dr. V. Henriques; af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 5. April 1912.

Mag. scient. *Erik Sparre Schou* (Magisterkonferens i Matematik den 16. Febr. 1897) forsvarede den 25. April 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Analytiske Studier over harmoniske Funktioner med tre Variable«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. Niels Nielsen og Dr. Poul Heegaard; af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 6. Maj 1912.

Cand. jur. *Johan Frederik Steffensen* (Juridisk Embedseksamen den 23. Juni 1896) forsvarede den 14. Maj 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Analytiske Studier med Anvendelser paa Talteorien«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. Niels Nielsen og Dr. Poul Heegaard; af Tilhørerne Raadsformand, Dr. J. P. Gram. Graden meddelt den 10. Juni 1912.

Mag. art. *Axel Otto Markus Dam* (Magisterkonferens i Filosofi den 8. Juli 1892) forsvarede den 7. Juli 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Om Muligheden af formel Opdragelse af de intellektuelle Evner, en psykologisk-pædagogisk Undersøgelse«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. Alfr. Lehmann og Dr. K. Kroman; af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 18. Juni 1912.

Mag. scient. *August Mentz* (Magisterkonferens i Naturhistorie den 3. Novbr. 1894) forsvarede den 28. Juni 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Studier over danske Mosers recente Vegetation«. Paa Embedets Vegne opponerede Professorerne Dr. W. Johannsen og C. Raunkjær; af Tilhørerne Prof. emer., Dr. Eug. Warming. Graden meddelt den 15. Juli 1912.

Cand. pharm. *Erik Høst Madsen* (Den filosofiske Prøve i Sommeren 1901, Farmaceutisk Kandidateksamen 1904; se foran S. 630) forsvarede den 2. Juli 1912 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Kritiske Studier over Alkoholaters og Basers Indvirkning paa organiske Halogenforbindelser«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne Dr. Einar Biilmann og Dr. J. N. Brønsted; af Tilhørerne Apoteker, Mag. scient. A. Wöhlk. Graden meddelt den 15. Juli 1912.

3. Anerkendelse af en i Udlandet erhvervet Doktorgrad.

I et til Ministeriet direkte indsendt Andragende anholdt Sognepræst Lic. theol. *F. C. Krarup*, der ved Kristiania Universitets 100-Aars Jubilæum var blevet kreeret til doctor theologiæ honoris causa, om at den ham saaledes tildelte Grad maatte blive anerkendt her i Landet med de af samme flydende Rettigheder. Dette Andragende sendte Ministeriet 21. Novbr. 1911 til Universitetets Erklæring. Det teologiske Fakultet udtalte i den Anledning 30. s. M., at det — under Henvisning til Universitetets Aarbog 1886—89 S. 719 — kun kunde anbefale Andragendet.

I Overensstemmelse med det af Fakultetet udtalte og under Henvisning til Universitetets Retsregler §§ 371 og 373 anbefalede Konsistorium 15. Decbr. 1911, at Ansøgningen blev bevilget, og ved kgl. Resol. af 23. s. M. blev der derefter tilstaaet Sognepræst, Lic. theol. *F. C. Krarup*, der havde modtaget den akademiske Grad som Æresdoktor i Teologien ved Universitetet i Kristiania, de til Graden som Doctor theologiæ her i Landet knyttede Rettigheder.

4. Forøgelse af Antallet af de Festskrifter, Forelæsningsfortegnelser og Doktor-Disputatser, der leveres Universitetsbiblioteket til dets Bytteforbindelser. Bevilling af Tryknings-Godtgørelse til Doktorander.

Den 9. Decbr. 1908 nedsatte Konsistorium et af Rektor, Referendarius consistorii og Professorerne Dr. *Kr. Erslev* og Dr. *Carl Jul. Salomonsen* bestaaende Udvalg angaaende Udsendelsen af Disputatser. Den 10. Maj 1911 indvalgte Konsistorium Professor, Dr. *N. V. Ussing* som nyt Medlem af Udvalget og besluttede samtidig at henvise til Udvalget den i Aarbog 1910—11 S. 205—07 aftrykte Skrivelse af 28. Marts 1911 fra Overbibliotekar Dr. *Sofus Larsen* angaaende en Forøgelse af det Antal af Festskrifter, Forelæsningslister og Doktordisputatser, der efter den bestaaende Ordning tilstilles Universitetsbiblioteket til Bytteforbindelser dels med andre Universiteter dels med enkelte videnskabelige Selskaber og Institutioner. Da Professor Ussing ved Sygdom blev hindret i at deltage i Udvalgets Forhandlinger, indtraadte Professor, Dr. *H. F. E. Jungersen* paa Rektors Anmodning i hans Sted.

Den 30. Juni 1911 tilskrev Konsistorium efter Udvalgets Forslag Ministeriet saaledes:

»Universitetsbibliotekaren har i Skrivelse af 28. Marts d. A., som vedlægges, andraget om en Forøgelse af det Antal Universitetsskrifter, der stilles til hans Raadighed til Anvendelse ved Bibliotekets Bytteforbindelser. Andragendet er vel motiveret, og Konsistorium maa være ganske enig med Overbibliotekaren i, at den Litteratur, der erhverves ved Bytteforbindelserne, er af største Betydning for Biblioteket og dansk Videnskab. Konsistorium tillader sig derfor at indstille til Ministeriets Approbation, at der fremtidig leveres Universitetsbiblioteket af Universitetets Festskrifter og Forelæsningsfortegnelser i alt 125 Ekspl. og af Disputatser i alt 100 Ekspl.

Ved denne Lejlighed maa Konsistorium imidlertid ønske at henlede Opmærksomheden paa den store Udgift, som de, der disputerer for en Uni-

versitetsgrad, har til Trykningen af deres Disputatser, Udgifter, der i de senere Aar er vokset stærkt ved Forhøjelsen af Bogtrykkerpriserne, som endda særlig har ramt den vanskelige Sats, der oftest anvendes i videnskabelige Arbejder. Disputatsernes Størrelse er vel meget forskellig; i det sidste Femaar (1906—10) har den mindste kun været paa 60 Sider, den største derimod paa 532 Sider, men gennemsnitlig har Femaarets 71 Disputatser været paa ca. 13 Ark, hvortil ved adskillige kommer Tavler med Afbildninger, og den gennemsnitlige Udgift til Trykningen kan derefter anslaaes til at udgøre ca. 1.200 Kr. for hver. Undtagelsesvis kan det vel lykkes en Doktorand at faa sin Disputats optaget i et eller andet Tidsskrift, men som oftest maa han selv bære hele Udgiften, og hvad der indkommer ved Salg, er ganske forsvindende paa Grund af det store Antal Eksemplarer, som Universitetet forlanger afgivet og som det igen uddeler. Dette Antal har hidtil været ca. 250, lidt varierende efter hvad Fakultet Disputatsen henhører under, og det vil med den ovenfor foreslaaede Forøgelse nærme sig til 300 Ekspl.

Konsistorium vilde finde det meget ønskeligt, om man ved et Tilskud af Kommunitetet i nogen Grad kunde lette de store Byrder for Doktoranderne, og det skal derved særlig henlede Opmærksomheden paa de Eksemplarer, som Doktoranderne afgiver til Brug ved Universitetsbibliotekets Bytteforbindelser. Det kan vel siges, at Doktoranden selv har en vis Interesse af, at hans Skrift paa den Maade udbredes, men langt væsentligere er dog den Fordel, som Biblioteket har ved det store Antal fremmede Skrifter, der erhverves ad denne Vej, og Universitetet synes da at have god Grund til at yde Doktoranderne en vis Erstatning for de Eksemplarer, de afgiver til dette Brug, hvilken Erstatning formentlig naturlig vilde kunne udredes af Kommunitetets Overskud. Naar Universitetsbiblioteket fremtidig faar 100 Ekspl. af hver Disputats, betyder dette omtrent en Femtedel af Oplaget, og Konsistorium vilde da meget anbefale, at man i Overensstemmelse dermed yder Doktoranden et Tilskud, svarende til en Femtedel af de Udgifter, der paahviler ham selv til Trykningen, saaledes som de kan oplyses ved en af ham paa Tro og Love afgivet Erklæring, ledsaget af Bogtrykkeriets Regning.

Da Disputatsernes Antal afviger stærkt fra Aar til Aar og den enkelte Disputats's Størrelse, som før anført, er meget forskellig, kan den Bevilling, der skulde gøre det muligt at yde en saadan Understøttelse, kun være anslaaet. Efter en Statistik for det sidste Femaar kan man gennemsnitlig paaregne 14—15 Disputatser, og med en gennemsnitlig Udgift af 1.200 Kr. fører dette til en Aarsudgift af 18.000 Kr. Skulde Kommunitetet heraf yde en Femtedel, maa Udgiften da anslaaes til 3.600 Kr.

Med Bemærkning, at Kvæstor har deltaget i Overvejelserne om denne Sag og givet Indstillingen sin Tilslutning, skal Konsistorium tillade sig at indstille, at der paa Kommunitetets Udgiftsbudget optages en anslaaet Bevilling af 3.600 Kr. til at yde Doktorander Godtgørelse for en Femtedel af deres paaviselige Trykningsudgifter.

Konsistorium skal dog anmode det høje Ministerium om, uafhængigt af, hvorledes det stiller sig til dette Forslag, at ville give sin Approbation paa den i Begyndelsen af nærværende Skrivelse gjorde Indstilling, da Uni-

versitetsbiblioteket lægger Vægt paa snart at kunne udvide sine Bytteforbindelser«.

Den 14. Juli 1911 bifaldt Ministeriet, at der fremtidig leveres Universitetsbiblioteket af Universitetets Festskrifter og Forelæsningsfortegnelser ialt 125 Ekspl. og af Disputatser ialt 100 Ekspl., og meddelte samtidig Konsistorium, at det senere vilde træffe Afgørelse af, om der i den Anledning vilde kunne ydes Doktoranderne noget Tilskud af Universitetet til Trykning af deres Disputatser. Efter at have brevvexlet med Kvæstor, der gav Forslaget sin Anbefaling, stillede Ministeriet paa Forslaget til Finansloven for 1912—13 Forslag om en anslaaet Bevilling paa 3.600 Kr. af Kommunitetet som »Godtgørelse til Doktorander for en Femtedel af deres paa-viselige Udgifter ved Trykning af Doktordisputatser«, jfr. Rigsdagstid. 1911—12, Till. A. Sp. 301—02 og 1325—26. Folketingets Finansudvalg foreslog imidlertid Bevillingen ændret derhen, at der stilles et Beløb paa indtil 3.600 Kr. til Raadighed til Godtgørelse for uformuende Doktorander for en Del af deres paa-viselige Udgifter ved Trykning af Doktordisputatser, jfr. Rigsdagstid. 1911—12, Tillæg B. Sp. 417—18 og Folketingstid. s. A., Sp. 3981—82, og i denne Form blev Bevillingen givet.

Efter at Bevillingen var givet, indstillede Konsistorium 10. April 1912 til Ministeriet, at de ovennævnte Godtgørelser uddeles af Konsistorium efter Indstilling af vedkommende Fakultet. Dette bifaldt Ministeriet 19. s. M., dog saaledes at der vil være at tilstille Ministeriet Underretning om hvert enkelt Tilfælde, hvor saadan Understøttelse er bevilget. Den 22. Maj 1912 vedtog Konsistorium derefter efter Forslag fra Referendaren følgende

Regler for Uddelingen af Trykningsgodtgørelserne til uformuende Doktorander.

Om Understøttelserne indgives Ansøgning til det paagældende Fakultet. Ansøgningen bilægges med Regning over Trykningsudgifterne og maa indeholde en udtrykkelig Erklæring fra Doktoranden om, at han hverken selv har Midler til at afholde Udgifterne ved Disputatsens Trykning eller ad anden Vej faar disse Udgifter dækkede. Fakultetet indsender Ansøgningen til Konsistorium med Erklæring om alle Ansøgningen vedkommende Forhold. Konsistorium træffer i sit Aprilmøde Bestemmelse om Uddeling til de Ansøgere, der i det forløbne Aar har erhvervet Doktorgraden.
